

MAANÕUKOGU

Protokoll nr. 22.

Koosolek 5. augustil 1917 kubermangu lossi Valges saalis,
Tallinnas, Toompeal.

Ilmunud oli 33 nõunikku: T. Kuusik, A. Kurrikoff, Masik, Jul. Seljamaa, Hans Roos, H. Riberg, J. Temant, J. Reintam, K. Ast, J. Koort, A. Podrätshik, T. Laur, A. Leetsmann, N. Köstner, J. Januson, H. Pöhl, A. Palm, J. Kurvits, K. Saral, J. Raamot, H. Kruus, J. Kärner, J. Lasn, K. Baars, H. Reiman, A. Birk, Joh. Kukk, Aug. Kohver, A. Veiler, J. Kalm, H. Kask, Ar. Vallner, M. Kiirats.

Koosolekut juhatas J. Temant. Protokoll kirjutas M. Kiirats.

Päevakord:

1. Maanõukogude võimukond.
2. Maanõukogude kodukord.
3. Moskva kongressile 3 asemiku valimine.
4. Jooksvad asjad.

1. Maakogude kompetents.

Maanõukogude võimukonna eelnõu kohta annab aru H. Kruus. (*Vaata protokoll nr. 17, lisa nr. 1*).

A. Birk seletab, et eelnõus ei ole mitte üksikute nõukogude võimupiirid küllalt kindlalt ära tähendatud. K. Baars seletab, et ülesannete lugemise juures on korramisi ette tulnud. J. Raamot seletab, et vene valla semstvo ülesanded ei kõlba meie valdadele sellepärast, et esimesed palju suuremad on. Maksud, mis elanikkudele peale pannakse, tulevad ühiselt sisse nõuda, kust nad ära jaotatakse valla, maakonna ja terve maa jaoks.

Mindakse üksikute paragrafide arutusele.

A. Birk paneb ette § 3 p. 2 sisu laiendada selles mõttes, et kõik kodanikud võivad Maanõukogule ettepanekuid teha. K. Baars paneb ette punkt i) all „seltskondlike“ asemel „kogukondliste“ tarvitada. J. Kärner paneb ette § 3 täitsa välja jätta, sest et § 1-es juba üleüldiselt sisu kõik ära on öeldud. K. Saral paneb ette p. 0) „seaduse järele omavalitsusele peale pandud kohuste täitmine“ — välja jätta, sest et see iseenesest arusaadav on.

Koort teeb ettepaneku punkt h) juurde lisada „kala, jahi ja metsa asjandus“.

§ 2 võeti vastu parandustega.

2. Revolutsiooni eest langenute mälestamine.

V. Masik palub selle punkti lõpetamise järele erakorraliseks seletuseks sõna ja

teadustab, et 11 aastat tagasi selsamal päeval on revolutsiooni eest võitlejate „Pamjät Asowa“ madruste üle sellesamas Maanõukogu koosolekute saalis kohut mõistetud. Paneb ette nende vabaduse võitlejate mälestust püstitõusmisega austada. Kõik koosolijad tõusevad püsti.

3. Maakogude kompetents.

Kohver paneb ette § 4 sõna „järgnevad“ välja jätta. § 5 kohta teeb ettepaneku Kohver „maakonna ja valla omavalitsuse“ asemel tarvitada „Maaomavalitsuse“. §-is võetakse see muudatus vastu.

K. Baars seletab, § 14-s korratakse sedasama, mis § 2. Koort teeb ettepaneku § 14 p. 8 alla lisada „sadamate“.

J. Kukk teeb ettepaneku, et see paragraf mitte asjade ütlugemisel nii kategooriline ei oleks, vaid et seda ütlugemist näitlikuks tuleb tähendada. Niisama ei ole ka mitte ära tähendatud, kuidas maakonna nõukogud valdadega koordineeritud on. Võetakse p. 13 juurde, mille alla miilits käib. § 15 kohta teeb Podrätshik ettepaneku esimest lauset täitsa välja jätta, sõnad: „Maakonnanõukogu juhatuses on maakonna valitsus“.

K. Ast teeb ettepaneku tervet § 15 välja jätta. — Otsustatakse terve § 15 välja jätta. § 16 kohta teeb Kukk ettepaneku teda üleüldiseks teha kõikide maaomavalitsuse nõukogude kohta ja selleks teda kanda üleüldisesse osasse.

§ 17 otsustatakse välja jätta.

§ 19 kohta teeb J. Kukk ettepaneku vallanõukogude võimukonda kuuluvate asjade nimekirja täielikumalt ära määrata. A. Birk toetab seda ettepanekut. K. Saral teeb ettepaneku kõik paragrafid 19—22 uuesti komisjoni läbitõötamiseks anda. J. Seljamaa seletab, et vallanõukogu võimukonda täielikult ei suudeta mitte kindlaks määrata, seda peaks küll võimalikult täielikult tegema, kuid siiski peab võimaluse jätku teda täiendada.

Otsustatakse § 19 komisjoni kätte läbitõötamiseks anda.

J. Kurvits teeb ettepaneku vallanõukogude tegevuse piiri laiendada ja teda mitte maakonna nõukogude valvuse alla seada. K. Baars teeb ettepaneku § 20-t esimest lauset välja jätta „Vallanõukogude otsuste seaduslikkuse järele valvab maakonna komissar“. K. Ast teeb ettepaneku § 20 täiesti välja jätta. J. Seljamaa toetab sedasama ettepanekut, sest see mõte (valitsuse kontroll) on juba enne

mitmes seaduses äratähendatud; niisama ka A. Vallner.

A. Birk teeb ettepaneku, seda punkti mitte välja jätta, vaid teda käepärasuse pärast kodukorra mõttes alles jätta ja sellepärast komisjoni uuesti läbivaatamiseks anda. Otsustatakse komisjoni anda.

§ 21 kohta teeb K. Saral ettepaneku, teda välja jätta. Otsustatakse komisjoni kätte anda. Ka § 22 tuleb komisjoni. A. Birk teeb ettepaneku § 18, mis küll vastu võetud oli, sellepärast et see teistega seotud on, ka komisjoni anda. Otsustatakse seda teha.

§ 25 otsustatakse välja jätta.

§ 28 otsustatakse täiendamiseks komisjoni kätte anda.

Terve eelnõu võetakse esimesel lugemisel vastu.

4. Valimised.

A. Birk teeb ettepaneku, eelnõu väljatöötamise juurde redaktsiooni komisjoni

asutada ja seda juba ligemasse päevakorda üles võtta.

Podrätshik teeb ettepaneku, alalist redaktsiooni komisjoni valida.

H. Kruus toetab Podrätshiku ettepanekut.

Otsustatakse redaktsiooni komisjoni asutamist juba lähemal päeval päevakorda üles võtta.

Koosolek lõppes kell 3.15 min.

5. Järgmise koosoleku määramine.

Lõunavaheaeg otsustati kella 5-ni pidada.

J. Vilms (*allkiri*).

H. Kask (*allkiri*).

J. Temant (*allkiri*).

Ar. Vallner (*allkiri*).